

Bygg- och miljönämndens utlåtande om avfallstransportsystemet

227/11.03.02/2017

Bygg- och miljönämnden 06.05.2020 § 81

Beredare

Miljövårdschef Carl-Sture Österman, tfn 044 458 5927

FöredragandeMiljövårdschef Carl-Sture Österman, tfn 044 458 5927
förnamn.efternamn@pargas.fi

Inom Sydvästra Finlands avfallshanteringsnämnd förbereds ett beslut om avfallstransportsystem för fastighetsvis avfallstransport som gäller fast avfall (brännbart avfall, bioavfall, små metallavfall och glas-, metall-, kartong- och plastförpackningsavfall). Nämnden ska hänvisa till avfallslagen 149.4 § fatta ett nytt beslut om det inom området ska tillämpas kommunalt anordnad avfallstransport eller avfallstransport som fastighetsinnehavaren själv ordnar. Beslutet gäller Aura, S:t Karins, Lundo, S:t Mårtens, Pemas, Pargas kommunområde (fasta Pargas), Pöytis, Rusko (inte Vahto), Salo, Sagu och Åbo.

De, vilkas rätt eller fördel ärendet kan beröra, reserveras tillfälle att framställa anmärkningar och åsikter, även kommunerna och de lokala miljövårdsmyndigheterna. Skriftliga utlåtanden, anmärkningar och åsikter skall senast 11.5.2020 tillställas Sydvästra Finlands avfallshanteringsnämnd.

Den regionala avfallsnämndens tidigare beslut om att fortsätta med av fastighetsinnehavaren ordnad avfallstransport i de områden som inte har kommunalt ordnad avfallstransport, har i två olika repriser förkastats av högsta förvaltningsdomstolen, nu senast vintern 2020. I domstolens beslutsmotiveringar har lyfts fram att beslutet om att fortsätta med av fastighetsinnehavaren ordnad avfallstransport inte varit i tillräcklig grad utrett och motiverat. Avfallstransporterna i Pargas kommunområde är av fastighetsinnehavaren ordnade och transporterna i den skärgård som tidigare hörde till Pargas, kommunalt ordnad. I Nagu, Korpo, Houtskär och Iniö är avfallstransporterna kommunalt ordnade.

Enligt avfallslagen (646/2011) 35 § 1 mom. ska kommunen se till att transporterna av avfall som avses i 32 § 2 mom. ordnas i enlighet med antingen § 36 eller 37 i lagen, från en mottagningsplats som fastighetsinnehavaren ordnat (fastighetsvis avfallstransport).

Enligt 35 § 2 mom. ska fastighetsvis avfallstransport oavsett metod ordnas så att avfallstransporttjänster tillhandahålls allomfattande och tillförlitligt samt på skäliga och icke-diskriminerande villkor.

Enligt 35 § 4 mom. kan kommunen besluta att fastighetsvis avfallstransport inte ordnas i ett område där kommunikationerna är besvärliga, avfallsinnehavarna är få eller mängden avfall som behöver transporteras är liten, om inte transporten ska anses vara nödvändig av miljö- eller hälsoskäl.

Enligt 36 § 1 mom. ska kommunen ordna fastighetsvis avfallstransport, om inte något annat följer av 37 eller 41 § (kommunalt anordnad avfallstransport).

Enligt lagens 37 § 1 mom. kan kommunen besluta att fastighetsvis avfallstransport ordnas i kommunen eller en del av kommunen så att fastighetsinnehavaren avtalar om den med en avfallstransportör (avfallstransport som fastighetsinnehavaren ordnar), om

1) avfallstransporten då uppfyller villkoren i 35 § 2 mom.,

2) avfallstransporten främjar avfallshanteringens allmänna funktion, stöder utvecklingen av avfallshantering i regionen och inte medför fara eller skada för hälsan eller miljön,

3) beslutets verkningar sammantaget bedöms vara positiva, särskilt med beaktande av konsekvenserna för hushållen och för företagens och myndigheternas verksamhet.

I statsrådets proposition (199/2010) till nu gällande avfallslag konstateras att det är på kommunens ansvar att säkerställa att tillgång, kvalitet och funktion hos avfallstransporterna av det avfall som kommunen ska ordna, uppfylls även då valet av transportör överläts åt fastighetsinnehavaren. Det är härvid även viktigt att beakta att även om fastighetsinnehavaren ges rätt att välja entreprenör så är det enligt lagstiftningen endast i undantagsfall, enligt skilt beslut för fastighetsinnehavaren möjligt att låta bli att ordna fastighetsvis avfallstransport.

I nuläget är en revidering av den gällande avfallslagen under beredning och enligt förhandsinformation tyder mycket på att endast kommunalt ordnad avfallstransport i och med revideringen kan komma i fråga. Den nya, reviderade avfallslagen förväntas bli klar till slutet av detta år.

I Pargas stad avviker avfallstransportsystemet från de flesta andra kommuner såtillvida att här tillämpas två olika system. Inom fasta Pargas sköts transporten enligt avfallstransport som fastighetsinnehavaren ordnar, i Pargas skärgård och i samtliga skärgårdskommundelar (Nagu, Korpo, Houtskär och Iniö) som kommunalt ordnad avfallstransport. Att inom samma kommun upprätthålla två olika system ger inte möjligheter till den helhetsutveckling och tillförlitlighet som förutsätts enligt gällande avfallslag. Detta kan inverka på uppgörandet av ändamålsenliga transport- och tömningsområden och försätter därmed fastighetsinnehavarna i ojämlig position. Såväl i beslutsfattande, operativ styrning, rådgivning till fastighetsinnehavarna som vid övervakningen måste härmed alltid tas hänsyn till gällande uppdelningen i två olika områden med olika transportsystem.

I vissa delar av området, där det till följd av dåliga förbindelser eller svårframkomliga vägar varit svårt att fullt ut förverkliga fastighetsvis avfallsavhämtning och transport, kvarstår ändå kommunens skyldighet att arrangera kompletterande system i form av gemensam- eller områdesvis insamling. Att ordna kompletterande system i kommundelar där transporterna i

övrigt sköts som avfallstransport som fastighetsinnehavaren avtalar om, är ofta såväl svårt som kostsamt, eftersom kommunen inte i övrigt har hand om avfallstransporterna i dessa områden. Risken är därför stor att dessa fastigheter påförs en förhållandevis hög årsavgift för denna kompletterande avfallshantering och -transport som kommunen ändå har skyldighet att arrangera.

Situationen har inte förändrats sedan staden år 2017 gav sitt utlåtande med anledning av den regionala avfallsnämndens beredning av senaste beslut i ärendet.

Kompletterande material

Begäran om utlåtande.

Kunnan vastuulle kuuluva jätteenkuljetus Lounais-Suomessa (Arvio jätelain ehtojen täyttymisestä 2017) SKAL-rapport.

Förslag

Som sitt utlåtande till Sydvästra Finlands avfallshanteringsnämnd om avfallstransportsystemet beslutar bygg- och miljönämnden framföra följande:

Avfallstransporterna inom hela Pargas stads område bör vara kommunalt ordnade för att garantera fastighetsinnehavarna heltäckande service och likvärdig behandling, samt för att servicen som helhet skall utvecklas ändamålsenligt utgående från behoven, miljön och med beaktande av ekonomiska aspekter.

Då avfallstransporterna konkurrensutsätts av staden/avfallsbolaget, bör de områden inom vilka transporterna konkurrensutsätts delas upp i mindre helheter så att även mindre, enskilda transportföretagare kan ge anbud.

I en del av områdena i fasta Pargas, där transporten sköts som avfallstransport som fastighetsinnehavaren själv ordnar, finns i nuläget behov av kompletterande avfallsservice i form av kommunalt ordnade gemensamma eller områdesvisa insamlingskärl. Även detta påvisar att det inte finns förutsättningar att heltäckande, inom hela Pargas ordna avfallstransporten enligt § 37 i avfallslagen, avfallstransport som fastighetsägaren själv avtalar om.

Områdesvisa särlösningar för avfallstransporterna inom en enskild kommun, typ den situation som nu råder i Pargas, är inte heller ägnade att främja avfallshanteringens allmänna funktion eller stöda utvecklandet av avfallshanteringen enligt stadgandena i avfallslagen.

Beslut

Ledamot Erica Helin föreslog understödd av Daniel Strömborg, Tom Lindholm och Jari Tschernij att bygg- och miljönämnden ger sitt utlåtande i enlighet med stadsstyrelsens beslut 27.4.2020 § 77 att avfallstransporten också i fortsättningen ordnas av fastighetsägaren själv. Bygg- och miljönämnden anser att det nuvarande systemet skall bibehållas med motiveringarna som SKAL r.f. listar i sitt brev :

- Hushåll har möjlighet att välja det mest behagliga transportföretag.
- Om servicen inte fungerar på begärd nivå, kan kunden byta till ett annat företag.
- Dejour fungerar 24 h/dygn. De företag som vunnit i konkurrenstävling ordnat av avfallshanteringsföretag, har normal kundbetjäning, vanligtvis må-fre kl 9-15.
- Avfallstransport ordnad av fastighetsinnehavare utvecklar områdets näringsverksamhet och möjliggör nya innovationer till branschen.

- I konkurrensutsättandet koncentreras marknaden och många transportföretag har varit tvungna att sluta sin verksamhet. Styckning av ackordområden till mindre delar hindrar inte denna utveckling.
- I avfallshanteringsföretagets konkurrensutsättande förlorar de lokala förare ofta sina arbetsplatser, för att om ett utomstående företag vinner i tävlingen, kommer bilarna från ett stort centraldepå, ej från den egna orten.
- Förarnas arbetsförhållanden blir efter konkurrens utsättandet korttidsjobb, osäkerheten ökar. Detta försvårar tillgången till yrkeskunnig arbetskraft.
- Arbetstagarnas och företagens skatteinkomster förstärker regionens ekonomi.
- I den nya avfallslagen stadgas om avfallsregister, vilket garanterar myndigheterna en likvärdig övervakning beträffande båda transportsätt.
- Enligt den nya avfallslagen ska avfallshanteringsföretag anhålla om tillstånd av NTM-centralen för att ansluta sig till avfallsregistret. Detta medför skyldighet att ställa säkerhet. De nya skyldigheterna berör båda transportsystem. Även miljötillstånd och miljöövervakningens skyldigheter berör båda transportsystem.

Ledamot Saila Routio understödde föredragandens förslag.

Ordföranden föreslog att nämnden röstar om föredragandens förslag och ledamoten Erica Helins förslag med namnupprop så att de som understöder föredragandens förslag röstar Ja och de som understöder Erica Helins förslag röstar Nej.

Förslaget till omröstningsförfarande godkändes.

Vid omröstningen avgavs

1 Ja röster

10 Nej röster

0 Nedlagda röster

Nämnden beslöt sålunda godkänna Erica Helins förslag till utlåtande att avfallstransporten också i fortsättningen ordnas av fastighetsägaren själv.

Röstningsprotokollet bifogas protokollet som **bilaga 26**.

Delgivning

Sydvästra Finlands avfallshanteringsnämnd, teknisk chefen, samhällsingenjören